

Prof. zw. dr hab. Roman Lasocki

Warszawa, dnia 21 stycznia 2017 r

Dziedzina - sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna - instrumentalistyka

Adres do korespondencji:

03-138 Warszawa, ul. Strumykowa 4a m 65

tel. kom: +48 512 27 8181

e-mail: romanlasocki@gmail.com

Recenzja pracy doktorskiej pani mgr Pauli Preuss

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna w Gdańsku, pismo z dnia 16 grudnia 2016 roku, zlecenie podjęte na podstawie **Ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki** (Dz. U. nr 65, poz. 595 z póź.zm. w Dz. U. z 2005 roku nr 164 poz.1365) oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 03.10.2014 roku (Dz.U.poz.1383).

Dotyczy Uchwał Rady Wydziału Instrumentalnego

z dnia 28.09.2015 roku w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek Pani **mgr Pauli Preuss** przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej – instrumentalistyka
- wyznaczenia promotora w osobie prof. dr hab. Krystyny Jureckiej

oraz z dnia 12.12.2016 roku w sprawie:

- wyznaczenia recenzentów w osobach prof. dr hab. Romana Lasockiego i prof. dr hab. Bartosza Bryły

W świetle **Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki** z 14.03.2003 roku (Dz. U.nr 65 poz. 595 z późniejszymi zmianami), Rada Wydziału Instrumentalnego posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej - instrumentalistyka.

Do nadesłanego mi przez przewodniczącą Rady pisma sygnowanego datą 16 grudnia 2016 roku, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani mgr **Pauli Preuss pt. „Elementy techniki koncertującej w koncertach na skrzypce i orkiestrę smyczkową Andrzeja Panufnika, Sławomira Czarnieckiego i Mikołaja Góreckiego”** dołączona następująca dokumentacja z posiedzenia Rad Wydziału Instrumentalnego w dniu 28.09.2015 i 12.12.2016 roku:

- wyciągi z protokołów Rad Wydziału Instrumentalnego z dnia 28.09.2015 i 12.12.2016 roku
- lista obecności członków Rady na w/w posiedzeniach
- uchwała o wszczęciu przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych i wyznaczeniu promotora
- uchwały o wyznaczeniu recenzentów
- protokoły Komisji Skrutacyjnej
- lista *Minimum kadrowego w dniu wszczęcia przewodu*
- 1 egz. pracy doktorskiej wraz z dokumentacją

Wyniki głosowania dotyczącego wszczęcia przewodu doktorskiego i wyznaczenia promotora

Liczba uprawnionych członków Rady	19
Obecnych uprawnionych członków Rady	14
Oddano głosów ważnych	14

Za wszczęciem przewodu doktorskiego i wyznaczeniem promotora 11

Głosów wstrzymujących się	2
Głosów przeciwnych	1

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Wyniki głosowania dotyczącego wyznaczenia mnie recenzentem

Liczba uprawnionych członków Rady	18
-----------------------------------	----

Obecnych uprawnionych członków Rady	13
Oddano głosów ważnych	13
Za wyznaczeniem mnie recenzentem	12
głosów wstrzymujących się	1
głosów przeciwnych	0

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle *Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku* z (Dz. U.nr 65 poz. 595 z późniejszymi zmianami), Rada Wydziału Instrumentalnego podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej - instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mnie recenzentem pracy doktorskiej dla Pani mgr Pauli Preuss.

Podstawowe dane o Kandydatce

Pani Paula Preuss urodziła się dnia 24 czerwca 1987 roku w Gdańsku. W 2011 roku ukończyła z wyróżnieniem wyższe studia muzyczne w specjalności – *gra na skrzypcach* w Akademii Muzycznej w Gdańsku. Po ukończeniu studiów mgr Paula Preuss podnosiła swoje kwalifikacje artystyczne na studiach doktoranckich w tej uczelni.

Kandydatka była związana pracą jako artysta i pedagog :

- Od roku 2011 – do chwili obecnej – z Ogólnokształcącą Szkołą Muzyczną I i II st. w Gdańsku,
- Od roku 2011 – do chwili obecnej – z Akademią Muzyczną w Gdańsku (stanowisko asystenta).

Jest laureatką ogólnopolskich konkursów muzyki kameralnej w Łodzi i we Wrocławiu oraz konkursów międzynarodowych w Bułgarii i na Białorusi.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pani Pauli Preuss pod tytułem; *„Elementy techniki koncertującej w koncertach na skrzypce i orkiestrę smyczkową Andrzeja Panufnika, Sławomira Czarneckiego i Mikołaja Góreckiego”* składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne

Pani Paula Preuss jest wychowanką mistrzowskiej klasy prof. Krystyny Jureckiej w gdańskiej Akademii Muzycznej. I choć ocena dorobku artystycznego nie jest głównym zadaniem recenzenta pracy doktorskiej przecież zaznaczyć wypada iż jest on pokaźny i wartościowy. Uznanie budzić mogą działania pani Pauli Preuss zarówno na obszarze solowej gry skrzypcowej jak i uprawianej przez Nią z powodzeniem działalności kameralnej. Podkreślam to z satysfakcją ponieważ doświadczenia kandydatki wyniesione z uprawiania kameralistyki, a także jakże cenna przy wykonywaniu zawodu artysty muzyka zdolność do artystycznie odpowiedzialnej organizacji poważnych przedsięwzięć wykonawczych wpływa, moim zdaniem, także i w wypadku omawianego krążka CD na sukces projektu. Sformowanie zespołu bardzo dobrych wykonawców, którzy zechcieli partnerować Solistce w przygotowaniu, wykonaniu i rejestracji trzech poważnych dzieł skrzypcowych, posiadających śladowe jedynie tradycje wykonawcze, jawi się zjawiskiem unikatowym i ogromnie cennym.

Kandydatka sięgnęła po trzy niezwykle wartościowe pozycje literatury skrzypcowej powstałe w ostatnich dekadach. Twórców których łączy, jak sądzę, znakomite zrozumienie samej istoty twórczości na skrzypce. Stawiane przez kompozytorów wielopiętrowe, skomplikowane zadania artystyczne zrozumiane są i wykonywane przez Solistkę w sposób budzący uznanie. Paula Preuss daje się tu poznać jako wytrawna analityczka bezbłędnie odczytująca konstrukcyjne tajniki architektury prezentowanych dzieł. Artystka prezentuje nienaganną technikę gry i w każdym takcie prezentowanych dzieł przekonuje słuchaczy o znakomitym opanowaniu władania instrumentem. Idealna intonacja, którą charakteryzuje się Jej gra, wydaje się być szczególnie cenna przy wykonawstwie dzieł muzyki nowej. Pozwala ona bowiem, poprzez wykorzystanie alikwotów, skuteczniej wykorzystać ogromny arsenał środków wyrazu artystycznego bez zastosowania których muzyka ta brzmiałaby nieprzekonywująco. Paula Preuss z ogromnym wyczuciem stosuje ogromną paletę barw, prezentując w każdym z omawianych dzieł odmienny charakter dźwięku i jego nasycenie

barwami. Zachwycająco brzmią fragmenty kantylenowe, zwłaszcza w wolnych częściach koncertów Panufnika i Czarnieckiego, których Solistka rozwój frazy buduje także poprzez stosowanie wyrafinowanych zabiegów operowania różnymi typami wibracji: od najszerzej, poprzez dostosowaną do szybkości przesuwu smyczka drobniejszą, rozszerzaną bądź zwężaną, aż po wysublimowane, dzięki wspomnianej już wyżej intonacji szczególnie przekonywające, fragmenty wykonane *non vibrato*. Bogata dynamika proponowana przez Solistkę jak najśluszej podporządkowana jest skomplikowanej częstokroć fakturze wykonywanych dzieł, przez co brzmią one nie tylko żywo i dynamicznie ale także w sposób zrozumiały. Zasygnalizowana powyżej współpraca z dyrygentem i orkiestrą wydaje się być kolejnym przymiotem tych wykonań albowiem obszerne fragmenty prezentowanych koncertów mają charakter symfonii koncertujących. Tym bardziej cieszy wysoki profesjonalizm Pauli Preuss wykonującej kadencje, solowe fragmenty dzieł, w których skrzypce w sposób harmonijny zmieniają tok narracji prezentując swe walory niewzbogacone kontekstem orkiestrowym. Paula Preuss jest, w moim mniemaniu, artystką dojrzałą której wyjątkowe kompetencje intelektualne idą w parze ze świetną intuicją artystyczną, bez której prawdziwie artystyczne wykonawstwo obyć się nie może. Piszący te słowa ma na swoim koncie artystyczną współpracę i przyjaźnię z kilkudziesięcioma, także najwybitniejszymi, polskimi kompozytorami, które zaowocowały licznymi dedykowanymi mu dziełami, setki razy wykonywanymi i rejestrowanymi. Na podstawie więc także własnych doświadczeń dzieło pani Pauli Preuss nie tylko przyjmuję z satysfakcją, ale także pozwalam sobie, jako niezwykle wartościowe, zarekomendować do wydania w formie CD w renomowanej oficynie wydawniczej, bądź uczelni. Zarówno bowiem format wykonywanych, a mało znanych dzieł, jak i wyjątkowa jakość wykonawstwa w pełni na to zasługują.

Część opisowa rozprawy

Wysoko ocenione powyżej kompetencje muzyczne Kandydatki w całej rozciągłości potwierdza opis dzieła artystycznego. Paula Preuss pracę swą konstruuje w sposób logiczny i przejrzysty. Po wprowadzeniu czytelnika w historię formy koncertu i skrótowe siłą rzeczy prześledzenie jej ewolucji, Doktorantka w sposób wnikliwy dokonuje analizy zarówno formalnej wykonywanych dzieł, jak i opisuje poszukiwania najcelniejszych rozwiązań artystycznych, które zastosowała w realizacji partytur. Trafnym wydaje się być dobór przykładów nutowych zawartych w pracy, szczególnie cennych z uwagi na słabą dostępność omawianych partytur. Pracę ożywiają wywiady przeprowadzone przez Kandydatkę

z wybitnym kompozytorem za którego uważam Sławomira Czarneckiego oraz Mikołajem Góreckim autorem *Concerto-Notturmo*. W toku rozmowy kompozytorzy podzielili się z Paulą Preuss szeregiem uwag istotnych dla lepszego zrozumienia ich dzieł. Zabieg ten zastosowany przez Doktorantkę uważam za cenny ponieważ nie tylko przydaje pracy kolorytu, ale także czyni ją prawdziwie wiarygodną i opartą o najpoważniejsze źródła.

Kandydatka włada językiem w sposób bardzo sprawny, proponowane definicje są zwarte i logiczne, co czyni tekst zrozumiałym i przystępnym. Rozmiary dysertacji siłą rzeczy zmuszają Autorkę do dokonania niezbędnych skrótów. Znakomicie więc, że Autorce udało się w pracy zamieścić kilka szalenie istotnych „ciekawostek”, jak choćby fakt iż dzieło Panufnika powstało z inspiracji i na zamówienie samego Yehudi Menuhina. Sytuuje to ten koncert w stosownym kontekście historycznym. Niewłączenie do tekstu pracy materiałów dotyczących życia i twórczości kompozytorów, w dobie niepodzielnego informacyjnego królowania Internetu, wydaje się być jak najbardziej uzasadnione. Zważywszy jednak na jakość języka Pauli Preuss oraz trafności dokonywania przez Nią syntezy omawianych zjawisk, Jej krótkie podsumowanie ich dorobku twórczego poza koncertami skrzypcowymi, mogłoby być interesujące. W niczym to nie umniejsza mego uznania dla pracy autorstwa Pauli Preuss, opisu Jej dzieła, który z satysfakcją przyjmuję.

Konkluzja

Pani mgr Paula Preuss jest w pełni dojrzałą artystką o poważnym dorobku, znakomitą skrzypaczką oraz artystką świadomą i kompetentną, a dorobek Jej i sylwetka jak najlepiej rokuja Jej przyszłości artystyczno-naukowej.

Dlatego też niniejszym stwierdzam, że Doktorantka wykazała się głęboką wiedzą teoretyczną, a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. W ten sposób Doktorantka rozwiązała założone zagadnienie artystyczne i spełniła bez zastrzeżeń wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku *o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki*.

Pracę doktorską przyjmuję.

Prof. zw. dr hab. Roman Lasocki

